

הצעה לפתרון בחינת הבגרות באזרחות

סמלי שאלון 034282 (20%)

מועד חורף תשע"ח 2018

הפתרון נכתב על ידי אשר אלבו

מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

המורים שפתרו את הבחינה מחכים לכם פה

www.ankori.co.il/ask

1. **הצג- עקרון הפרדת רשויות-** הכוונה לפיצול הכוח השלטוני לשלוש רשויות: מחוקקת, מבצעת ושופטת. הפיצול נעשה במטרה להגביל את השלטון ולמנוע את ריכוז הכוח בידי גורם שלטוני אחד, ובכך לקדם הגנה על זכויות האדם. לכל רשות סמכויות ייחודיות בתחומה אך לא מוחלטות ומתקיימים בין הרשויות יחסי איזון, ריסון, פיקוח ובקרה, כלומר מערכת של איזונים ובלמים.

הסבר- ניתן לראות על פי הקטע שמדובר על הפרדה בין רשויות שלטון שונות: "האתגר המהותי העומד לפני בג"ץ הוא הצורך לאזן בין הכפיפות של הכנסת לחוק ובין מניעת ההתערבות של בתי המשפט בפעילות של בתי הנבחרים שלנו". כלומר, מדובר על רשות שופטת שיש לה סמכות ייחודית בתחומה של שפיטה, לעומת רשות מחוקקת, הכנסת, שסמכותה הייחודית היא חקיקה. בין הרשויות יש יחסי איזון וריסון, פיקוח ובקרה- "בעתירה שהוגשה לבג"ץ נגד החוק נטען כי דרך קבלת החוק הייתה פגומה ולכן יש לבטלו. בג"ץ קיבל טענה זו ופסל את החוק". כלומר, התערבותו של בג"ץ נעשתה במטרה לפקח על הרשות המחוקקת ולוודא שאינה חורגת מסמכותה ופועלת באופן לא חוקי. בכך בא לידי ביטוי עקרון הפרדת הרשויות.

2. **הצג- תפקידי הכנסת: ייצוג האזרחים-הכנסת** מייצגת את ריבונות האזרחים ואת העמדות השונות בחברה.

הסבר- ניתן לראות בקטע שעמדת בג"ץ לגבי תפקיד הכנסת כמייצגת האזרחים היא הצורך של הכנסת לייצג את העמדות השונות בחברה: "רוב השופטים שדנו בעתירה טענו שהליך החקיקה במקרה זה הוליד חוק פגום, משום שלחברי הכנסת לא ניתנה הזדמנות נאותה לבטא את העמדות המגוונות של הציבור בעניין". כלומר, העובדה שהליך החקיקה היה פגום, ולא איפשר לחברי הכנסת להביע את דעתם על החוק, משקפת למעשה פגיעה בתפקידה של הכנסת כמי שמייצגת את העמדות השונות שיש בחברה.

3. **הצג- ביקורת שיפוטית-** הכוונה לביקורת של מערכת המשפט (בדרך כלל על ידי בג"ץ) על הרשות המחוקקת. ביקורת זו מתבטאת בישראל מאז המהפכה החוקתית בפסילת חוקים הסותרים חוקי יסוד. סמכות בית המשפט לביקורת שיפוטית והיקפה הראוי שניים במחלוקת ציבורית.

הסבר- בקטע נאמר ש"בעבר ביטל בג"ץ חוקים שסתרו חוקי יסוד". כלומר, מדובר על איזכור של הביקורת שמקיימת מערכת המשפט, באמצעות בג"ץ, על הרשות המחוקקת. הכוונה לחוקים שבג"ץ פסל בגלל שסתרו חוקי יסוד מבחינת התוכן שלהם. בקטע מוזכרת גם פעולתו של בג"ץ לפסילת החוק הנוגע לריבוי דירות. חוק זה לא נפסל בגלל תוכנו אלא בגלל הליך חקיקתו. גם בפעולה זו של בג"ץ יש משום ביקורת שיפוטית, מכיוון שהוא פוסל חוק של הרשות המחוקקת ומפקח עליה.